

Vanhojen metsien kriteerit Suomessa

Johdanto

EU:n Biodiversiteettistrategiassa 2020 ”Luonto takaisin osaksi elämäämme” tavoitellaan kaikkien jäljellä olevien luonnontilaisten metsien (primary forests) ja vanhojen metsien (old-growth forests) tiukkaa suojelua EU:n jäsenvaltioissa. Komissio julkaisi 21.3.2023 ohjeistuksen: ”EU:n luonnontilaisten ja vanhojen metsien määrittelyä, kartoitusta, seuranta ja tiukkaa suojelua koskevat komission suuntaviivat” (EU:n komissio 2023). Jäsenvaltioiden odotetaan käyttävän tätä ohjeistusta kohteiden määrittelyyn, kartoitukseen ja tiukkaan suojeluun. Määritelmät tuli tehdä jäsenvaltioissa ohjeen mukaan vuoden 2023 loppuun mennessä.

Komission ohjeen mukaan vanhan metsän tunnistamisessa käytettävien kansallisten menetelmien tulee perustua ohjeessa olevaan indikaattoriluetteluun ja olla yhdenmukaisia yhteisen määritelmän kanssa. Lisäksi kansallisten menetelmien tulee pohjautua tieteeseen, menetelmien tulee olla avoimesti laadittuja ja julkisesti saatavilla, ja menetelmät tulee harmonisoida kunkin luonnonmaantieteellisen alueen jäsenvaltioiden kesken.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman ”Vahva ja välittävä Suomi” mukaan hallitus suojelee jäljellä olevat kansalliset kriteerit täyttävät valtion luonnontilaiset, vanhat metsät. Hallitus varmistaa riippumattoman kriteeristön valmistumisen nopealla aikataululla.

Tausta

Ympäristöministeriö rahoitti kansallisten kriteerien määrittelyn tieteelliseksi pohjaksi Suomen ympäristökeskuksen (Syke) ja Luonnonvarakeskuksen (Luke) yhdessä toteuttaman hankkeen ”Luonnontilaiset metsät ja vanhat metsät Suomessa: EU:n komission ohjeet ja kansallinen tarkastelu”. Hankkeen loppuraportti julkaistiin 9.2.2024. Siinä on tarkasteltu etenkin pohjoismaisiin tieteellisiin tutkimuksiin perustuen luonnontilaisten metsien iästä sekä kuolleen puun määrää ja osuutta elävästä puustosta eri kasvupaikkatyypeillä ja metsäkasvillisuusvyöhykkeissä. Valtakunnan metsien inventointien (VMI) aineistoista on laskettu potentiaalisia pinta-aloja erilaisille vanhan metsän iän kynnyksisarvoille hyödyntämällä samalla inventoinnin luonnontilaisuusluokan arvioinneista lahopuujatkumoa.

Valtioneuvosto on valmistellut oheisen määrittelyn Suomessa käytettäville kriteereille. Valmistelussa on otettu huomioon komission ohjeistus, jonka mukaan kansallisten kriteerien tulee perustua tieteelliseen tietoon. Esitystä tehtäessä on perehdytty edellä mainitun Syken ja Luken yhteishankkeen tulosten lisäksi myös muihin käytettävissä oleviin aineistoihin, kuten luonnonmetsätyöryhmän valtion metsien kartoitusten tuloksiin ja kriteereihin sekä

METSO-ohjelman luonnontieteellisiin valintaperusteisiin siltä osin, kun ne sopivat Euroopan komission julkaisemaan ohjeistukseen.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Huom! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä. Jos ette voi antaa lausuntoanne lausuntopalvelu.fi:ssä, lausunto voidaan toimittaa myös sähköpostitse kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo.ym@gov.fi. Tällöin lausuntoon tulee lisätä asian diaarinumero VN/7491/2024. Tämä lausuntopyyntö on lähetetty vain sähköisenä. Ministeriöt vastaavat lausuntopyyntöön VAHVAn kautta.

Aikataulu

Kriteeriluonnos on lausunnolla 11.6.-24.7.2024

Valmistelijat

Mikko Kuusinen
Ympäristöneuvos
029 525 0144
etunimi.sukunimi@gov.fi
Tavoitettavissa 11.6.-24.6.2024 ja 15.-19.7.

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM014:00/2024>

<https://valtioneuvosto.fi/sv/projektet?tunnus=YM014:00/2024>

Liitteet:

[Vanhojen metsien kriteerit Suomessa_11062024.pdf](#)

[Kriterier för naturskogar i Finland_sv_11062024.pdf](#)

Jakelu:

Birdlife
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Etämetsänomistajien liitto ry
Greenpeace
Helsingin yliopisto
Hämeen ELY-keskus
Ilmastopaneeli
Joensuun yliopisto
Jyväskylän yliopisto
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
KEHA-keskus
Keski-Suomen ELY-keskus
Kuntaliitto
Lapin ELY-keskus
LUKE
Luomus
Luontoliitto
Luontopaneeli
LUVA
Maa- ja metsätalousministeriö
Metsäalan asiantuntijat ry
Metsähallitus, luontopalvelut
Metsäteollisuus ry
MTK
Natur och Miljö
Oulun yliopisto
Pirkanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Saamelaiskäräjät
Sahateollisuus ry
Satakunnan ELY-keskus
SLC
SLL
Suomen 4H-liitto
Suomen metsäkeskus
SYKE
TAPIO
Turun yliopisto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Uudenmaan ELY-keskus
Valtiovarainministeriö
Varsinais-Suomen ELY-keskus
WWF

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Haaranen Tarja
Ympäristöministeriö

Kuusinen Mikko
Ympäristöministeriö